

Neen, met deze kop wil ik u niet verrassen met sensationeel nieuws. Leenrecht Info is geen nieuwsorgaan met zijn geringe verschijningsfrequentie en zeker geen sensatieverwekkend medium. Maar het leek mij toch nuttig u eens te wijzen op het toezicht dat van overheidswege op Stichting Leenrecht wordt uitgeoefend en wel van begin af aan, zij het dat onlangs aard en inhoud van het wettelijk toezicht gewijzigd zijn.

U kent allen de Stichting Onderhandelingen Leenrechtvergoedingen, in de wandeling "STOL" genaamd. U hebt er in elk geval direct mee te maken, want door het bestuur van STOL waarin bibliotheken en Stichting Leenrecht paritair zitting hebben met een onafhankelijk voorzitter aan het hoofd die zo nodig knopen doorhakt, worden steeds bindende besluiten genomen over de verschillende leenrechttafelen die u hanteren moet. Zo

is STOL steeds op de voorgrond en op voorhand de regulator van de vraag- en aanbodzijde op de markt van het leenrecht.

STICHTING LEENRECHT ONDER TOEZICHT GESTELD

Het toezicht dat op Stichting Leenrecht wordt uitgeoefend voltrekt zich veeleer op de achtergrond en is eerder repressief dan preventief toe te noemen, zij het dat voor enkele bestuursbesluiten bij wege van uitzondering de instemming van de wettelijke toezichthouder, in casu het College van Toezicht, vereist wordt. Als gezegd is door de wetgever direct met de invoering van de leenrechtwetgeving, ergo in 1996, in de instelling van het toezicht voorzien. Niet onbegrijpelijk als men bedenkt dat Stichting Leenrecht een monopolie terzake van de uitoefening van het leenrecht werd toebedacht, hetgeen waarborgen voor een adequaat functioneren -niet alleen met het oog op de belangen van bibliotheken en andere gebruikers maar ook ten behoeve van de rechthebbenden- noodzakelijk maakte. En evenmin een novum in de auteurswetgeving. Organisaties met feitelijke of wettelijke exclusieve exploitatierechten zijn sinds jaar en dag -of liever sinds eeuw en jaar- onder toezicht gesteld. Dat geldt met name voor achtereenvolgens: de Vereniging Buma, de Stichting ThuisKopie, de Stichting SENA en de Stichting Reprorecht. Bij dat viertal heeft zich in 1996 Stichting Leenrecht gevoegd. Omdat het aldus geformeerde vijftal een vijftal afzonderlijke regelingen voor het toezicht met zich meebracht, die naar aard en vorm soms substantiële verschillen lieten zien -zo was voor de Vereniging Buma een regeringscommissaris competent, voor de anderen een meerhoofdig college- heeft de wetgever onlangs deze regelingen gestroomlijnd. Sinds medio 2003 is er nog slechts één college van toezicht dat voor alle vijf organisaties competent is, met een uniforme regeling voor de aard en inhoud van het toezicht. De regering heeft zich daarbij op afstand gezet, zoals ook in andere markten gebeurd is.

Het gestroomlijnde College van Toezicht telt drie leden, voorzitter is Hans Dijkstal, tot voor kort politiek leider van de VVD. Wij zien uit naar een goede, praktische samenwerking met onze toezichthouders. Daarover zijn al enkele nuttige werkafspraken gemaakt.

Tot zover deze berichtgeving in een notendop. Wilt u meer details over de betrokken wetgeving weten, stelt u zich dan in verbinding met Chantal van Sluis, onze account manager.

Mr. J.H. Verhagen, voorzitter Stichting Leenrecht

Uitleengegevens openbare bibliotheken

Op basis van de door de openbare bibliotheken verstrekte gegevens heeft het Bestuurscentrum van Deloitte & Touche voor het jaar 2002 onderstaand totaaloverzicht opgesteld.

Aantal volwassen leden per 31 december 2002	2.205.888
Aantal jeugdleden per 31 december 2002	<u>2.175.455</u>
Totaal aantal leden per 31 december 2002	<u>4.381.343</u>
Boeken voor volwassenen (incl. gesproken boeken)	74.809.324
Boeken voor de jeugd (incl. gesproken boeken)	57.488.829
Tijdschriften	5.339.849
Audio hits	371.064
Audio niet-hits	3.295.440
Video hits	34.027
Video niet-hits	1.342.190
Dvd hits	14.855
Dvd niet-hits	380.897
Bladmuziek	505.643
Cd-i	4.970
Cd-rom	1.289.401
Speelleermaterialen	280.649
Puzzels	96.568
Diaseries	16.172
Documentatiemappen	275.218
Nintendo	1.819
Playstation	18.395
Kunstwerken	4.449
Posters	99
Brochures	96.496
Anders (aantal uitleningen)	<u>201.132</u>
Totaal aantal uitleningen	<u>145.867.486</u>

Opvallend is dat er bibliotheken zijn die uitleningen van Nintendo en Playstation spelletjes hebben opgegeven. Het uitlenen van deze materialen is, volgens de rechthebbenden, onrechtmatig. Een cd-rom mag alleen worden uitgeleend indien het computerprogramma op de cd-rom een hulpmiddel is bij de presentatie van het informatieve gedeelte en het programma daaraan ondergeschikt is. Het computerprogramma is derhalve niet of nauwelijks medebepalend voor het karakter van het product. Dit is volgens rechthebbenden bij de cd-roms van Nintendo en Playstation niet het geval.

Incasso en verdeling van de leengelden

Indien een voor het publiek toegankelijke instelling een auteursrechtelijk beschermd werk uitleent, hebben de rechthebbenden op dat werk recht op een billijke vergoeding. Vroeger zorgde de overheid daarvoor. Vanaf 1996, toen er in de Auteurswet en in de Wet op de Naburige Rechten voor het eerst een echt leenrecht werd opgenomen, is de Stichting Leenrecht hiertoe aangewezen. Inmiddels ontvangen tienduizenden rechthebbenden een leenrechtvergoeding. De Stichting Leenrecht incasseert de leenvergoedingen rechtstreeks bij o.a. openbare bibliotheken. Vervolgens worden die via zogenaamde verdeelorganisaties, jaarlijks aan de rechthebbenden uitgekeerd. Dit zijn organisaties die zich elk op een speciale groep van rechthebbenden richten. Leenrechtgelden komen langs die weg terecht bij de groepen van rechthebbenden, zoals schrijvers en vertalers, illustratoren, fotografen, vormgevers, uitgevers, componisten, musici, acteurs, producenten en anderen.

Verdeling leengelden geschriften

De door de Stichting Leenrecht geïncasseerde gelden voor het uitlenen van geschriften, worden als volgt verdeeld:

Stichting Musi©opy Muziekuitgevers, Tekstdichters, Componisten	1,00%
Stichting PRO Uitgevers	30,30%
Stichting LIRA Schrijvers, Vertalers, Bewerkers, Scenarioschrijvers	55,79%
Samenwerkingsverband BSB Beeldende kunstenaars, Illustratoren, Ontwerpers, Fotografen	11,43%
Samenwerkingsverband BSB / Stichting Nieuwswaarde Fotografen en andere makers van visuele werken, Schrijvende journalisten	1,49%(*)

(*) Een klein gedeelte van het geïncasseerde bedrag (1,49%) voor geschriften kan nog niet door de Stichting Leenrecht worden uitgekeerd. Dit gedeelte staat gereserveerd voor het uitlenen van periodieke geschriften, tijdschriften vooral. Zodra er een verdeling is vastgesteld tussen de Stichting Nieuwswaarde (schrijvende journalisten) en het Samenwerkingsverband BSB (fotografen en andere makers van visuele werken), zullen deze gelden worden verdeeld.

Verdeling leengelden audio

De door de Stichting Leenrecht geïncasseerde gelden voor het uitlenen van audio-cd's worden als volgt verdeeld:

Stichting STEMRA Componisten, Tekstdichters, Musici	29,91%
Stichting LIRA Schrijvers, Vertalers, Bewerkers, Scenarioschrijvers	2,42%
Samenwerkingsverband BSB Beeldende kunstenaars, Illustratoren, Ontwerpers, Fotografen	3,00%
NVPI Producenten, Importeurs	32,33%
Stichting NORMA Uitvoerende kunstenaars (musici en acteurs)	32,33%

De gelden bestemd voor de uitvoerende kunstenaars (zie: Stichting NORMA) worden in verdeling gebracht, zodra het buitengewoon ingewikkelde proces van informatiegaring over de vele duizenden rechthebbenden zal zijn voltooid.

Verdeling leengelden video

De door de Stichting Leenrecht geïncasseerde gelden voor het uitlenen van video- en daaraan gelijk gestelde werken worden als volgt verdeeld:

Stichting STEMRA Componisten, Tekstdichters, Musici	10,17%
Stichting LIRA en VEVAM Schrijvers, Vertalers, Bewerkers, Scenarioschrijvers	11,65%
VEVAM Regisseurs	10,07%
Samenwerkingsverband BSB Beeldende kunstenaars, Illustratoren, Ontwerpers, Fotografen	1,44%
NVPI Producenten, Importeurs	33,33%
Stichting NORMA Uitvoerende kunstenaars (musici en acteurs)	33,33%

De gelden bestemd voor de uitvoerende kunstenaars zijn om de hiervoor al eerder vermelde reden nog niet tot uitkering gekomen.

Verdeling multimedia

Deze gelden zijn in hun geheel nog niet in verdeling gebracht, omdat de rechthebbenden van mening zijn dat sommige cd-roms niet mogen worden uitgeleend. Zodra de rechthebbenden en de Vereniging van Openbare Bibliotheken overeenstemming hebben bereikt over welke cd-roms mogen worden uitgeleend, kan in ieder geval een gedeelte van het bedrag worden uitgekeerd.

EINDREDACTIE:
KEES HOLIERHOEK

REDACTIESECRETARIAAT:
CHANTAL VAN SLUIS
STICHTING LEENRECHT
POSTBUS 3060
2130 KB HOOFDDORP

REDACTIERAAD:
JAN VERHAGEN
ANDRÉ BEEMSTERBOER
HANS KOSTERMAN

VORMGEVING:
TON VAN DER SPRUIT DESIGN
AMSTERDAM

BESTUUR
STICHTING LEENRECHT:
MR. J.H. VERHAGEN,
VOORZITTER

DRS. C.P.A. HOLIERHOEK,
SECRETARIS/PENNINGMEESTER

MR. DRS. P.M.W. DIJKSTRA
MW. MR. Y.A. LOOYE
MR. H. KOSTERMAN
MR. C. VAN RIJ
DHR. W. VERSTAPPEN
DHR. W. WISSING

BUREAU STICHTING LEENRECHT:
DHR. A.F. BEEMSTERBOER
DIRECTEUR

MW. CH. VAN SLUIS
ACCOUNT MANAGER

MW. M. ARNHEM
COÖRDINATOR ADMINISTRATIE

MW. E. VERBEEK
ADMINISTRATIE

MW. M. BOERLAGE
SECRETARIAAT

MW. I.S. STOL
SECRETARIAAT

MW. L. YAU
SECRETARIAAT

DHR. J. VAN DEN BERGH,
INFORMATIEBEHEER

COLLEGE VAN TOEZICHT:
DHR. H.F. DIJKSTAL
VOORZITTER

MR. TH.R. BREMER
DHR. C.J. REGOORT RA

LEENRECHT:
TELEFOON: 023 - 799 78 05
FAX: 023 - 799 77 00
E-MAIL: LEENRECHT@CEDAR.NL
WEBSITE: WWW.LEENRECHT.NL

Actualiteiten

Onderhandelingen in de StOL

Huur-/koopvideo's:

Partijen sturen voor eind van het jaar 2003 hun toegelichte standpunten naar de voorzitter. In de StOL-vergadering van 3 februari 2004 komt de voorzitter met een advies of besluit. Het voorstel van de Stichting Leenrecht van 25% korting op de facturering over het jaar 2003, is reeds uitgevoerd. De korting is een compensatie voor de in het verleden geïncasseerde bedragen voor het uitlenen van huurvideo's waarvoor de openbare bibliotheken reeds een verhuurlicentie hadden verkregen. Het advies of besluit van de voorzitter betreft de vraag of er in 2004 nog meer korting zou moeten worden gegeven.

Uitlening DVD's:

Partijen blijven van mening verschillen over de hoogte van het tarief. De Stichting Leenrecht is van mening dat er voor de uitlening van dvd's een hoger tarief zou moeten gelden dan het huidige videotarief. De Vereniging van Openbare Bibliotheken vindt dat het videotarief voldoet. Partijen sturen voor het eind van het jaar 2003 hun toegelichte standpunten naar de voorzitter. In de StOL-vergadering van 3 februari 2004 komt de voorzitter met een advies of besluit.

Tarieven Audio en Video:

De Stichting Leenrecht zal een schriftelijk voorstel indienen voor een jaarlijkse inflatiecorrectie van de tarieven in plaats van een inhaalslag over een aantal jaren. De Vereniging van Openbare Bibliotheken zal een reactie op dit voorstel voorbereiden.

Tarief Geschriften 2004:

De Vereniging van Openbare Bibliotheken is akkoord met de berekeningswijze van de Stichting Leenrecht. Het tarief kan definitief vastgesteld worden wanneer de officiële inflatiecijfers eind januari 2004 bekend worden.

Agenda

januari 2004

Start inventarisatie uitleengegevens

3 februari 2004

Vergadering van de StOL

1 april 2004

Sluitingsdatum aanleveren uitleengegevens

1 juli 2004

Betalingsdatum facturen geschriften, audio, video en multimedia